

کتاب‌شناسی منابع اصطلاحنامه‌های فارسی

• سیدمهدی طاهری

کارشناس مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی

فهرست ذیل شامل آخرین ویرایش اصطلاحنامه‌هایی است که تاکنون از سوی افراد و نهادهای مختلف در ایران به زبان فارسی تألیف یا ترجمه شده است. همچنین حاوی منابعی است که به مباحث نظری و عملی تدوین و کاربرد اصطلاحنامه‌ها پرداخته‌اند و به زبان فارسی تألیف یا ترجمه شده‌اند. حتی گردآورنده کوشیده است منابعی که در حال تدوین و تألیف هستند، ولی هنوز منتشر نشده‌اند را نیز معرفی کند. این فهرست فقط شامل منابع کتابی چاپی است و مقالات و سایر انواع مدارک را دربر نمی‌گیرد. برای هر اثر اطلاعات کتاب‌شناختی توصیفی ارائه شده است. هدف اصلی از تهیه این کتاب‌شناسی، انعکاس بخشی از تلاش‌های صورت گرفته در حوزه اصطلاحنامه در ایران است. منابع مورد استفاده برای تهیه این کتاب‌شناسی، پایگاه کتاب‌شناختی پیوسته کتابخانه ملی ایران، پایگاه اطلاعاتی پیوسته پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، و پایگاه‌های اطلاعاتی و ارتباط مستقیم با مراکز یا اشخاصی است که در زمینه تدوین اصطلاحنامه و آثار مرتبط با آن در ایران فعالیت می‌کنند. گردآورنده امیدوار است این فهرست کامل بوده و اثری فراموش نشده باشد.

الف) اصطلاحنامه‌ها (به ترتیب الفبایی)

۱. اصطلاحنامه اصول فقه. مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی (پژوهشگاه)، واحد اصطلاحنامه علوم اسلامی، گروه اصطلاحنامه اصول فقه، مسئول گروه علمی: محمد حسین زاده، مشاوران: علی کرباسی و عباس حری، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات، ۱۳۷۸، ۴۰۳ ص.
۲. اصطلاحنامه اطلاع‌رسانی و کتابداری ASIS. تدوین: جامعه علوم اطلاع‌رسانی آمریکا (ASIS)، ترجمه علی حسین قاسمی، با همکاری نادر نقشینه، تهران: چاپار، ۱۳۸۱، ۱۵۰ ص.
۳. اصطلاحنامه توسعه فرهنگی یونسکو. ترجمه عباس حری و پروانه گودرزی. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۷، ۵۵۸ ص.
۴. اصطلاحنامه علم اطلاع‌رسانی و دکوماناسیون. اتحادیه بین‌المللی مرکز مدارک (فید)، با همکاری یونسکو، ترجمه محمدحسین دانشی و عبدالحسین آذرنگ. تهران: مرکز اسناد فرهنگی آسیا، [۱۳۵]، ۱۳۷ ص.
۵. اصطلاحنامه علوم قرآنی. تدوین: مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی، شورای علمی اصطلاحنامه، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات، ۱۳۷۶، ۴۶۸ ص.
۶. اصطلاحنامه منطق. تهیه و تحقیق: مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی، واحد اصطلاحنامه علوم اسلامی، قم: بوستان کتاب قم (انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۱، ۴۴۰ ص.
۷. اصطلاحنامه نما (نظام مبادله اطلاعات علمی - فنی). مجری: ملوک السادات بهشتی، ناظر: حسین غریبی، ویراستاران: علی آقابخش و دیگران، ویرایش ۲. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۷۷، ۲ ج.
۸. اکبری، اسماعیل و دیگران. اصطلاحنامه علوم زیستی، تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۴، ۴۰۵ ص.
۹. بوث، باربارا؛ بلر، میشل. اصطلاحنامه جامعه‌شناسی، ترجمه و تدوین: مهوش معترف، تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۲، ۷۲۴ ص.
۱۰. بهشتی، ملوک السادات و دیگران. اصطلاحنامه فنی و مهندسی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۲، ۲ ج.
۱۱. خسروی، فریبرز. اصطلاحنامه فرهنگی سه زبانه، فارسی - انگلیسی - عربی، با همکاری نرگس قدیمی، ویرایش ۳. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، ۱۳۸۵، ۳ ج.
۱۲. دهسرای، زهرا. اصطلاحنامه مدیریت بحران، تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۶، (زیر چاپ).
۱۳. دهسرای، زهرا و دیگران. اصطلاحنامه ارتقای بهداشت، ویراستار: علی آقا بخش، تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۴، ۲۲۹ ص.
۱۴. رجبی، تقی و دیگران. اصطلاحنامه شیمی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۳، ۴۵۴ ص.
۱۵. رهادوست، فاطمه؛ کازرانی، مریم؛ ابراهیم‌پور، میرمهدی. اصطلاحنامه پزشکی فارسی: نمایه درختی، نمایه الفبایی، نمایه گردشی و نمایه انگلیسی به فارسی، با همکاری اکرم رزم‌پور، آنسه حسینی‌زاده، رؤیا حلاوتی و ویراستاری علمی متخصصان علوم پزشکی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، ۱۳۸۴، ۲ ج.
۱۶. صدیقی، مه‌ری و دیگران. اصطلاحنامه علوم زمین. تهران:

- تدوین و کاربرد اصطلاحنامه‌ها. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۶.
۳. ایچینسن، جین و دیگران. تدوین و کاربرد اصطلاحنامه، ترجمه محسن عزیزی. تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۵، ۳۲۳ ص.
۴. دستور ساختن واژه‌نامه: استانداردهای بین‌المللی، ترجمه پرویز مهاجر. تهران: [بی‌نا]، ۱۳۳۵، ۴۰ ص.
۵. سن ویل، دومینیک. راهنمای نمایه‌سازی مدارک و گسترش اصطلاحنامه توسعه فرهنگی در کشورهای آسیا، ترجمه عبدالحسین آذرنگ، تهران: مرکز اسناد فرهنگی آسیا، [۱۳۵]، ۳۷ ص.
۶. قواعد و قراردادهای ساختن اصطلاحنامه. ترجمه گیتی هندسی افشار. تهران: [بی‌نا]، ۱۳۵۰.
۷. محمدی، فخرالسادات؛ علیدوستی، سیروس. فرایند تدوین اصطلاحنامه. ویراسته: لیلا مرتضایی و دیگران، تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۵، ۲۲۶ ص.
۸. یعقوب‌نژاد، هادی. درآمدی بر مبانی اصطلاحنامه علوم اسلامی. تهیه و تدوین: مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات، ۱۳۷۵، ۱۴۴ ص.

- مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۴، ۲ ج.
۱۷. قربانی، علی حسین؛ عبادزاده، فرامرز. اصطلاحنامه لجستیکی، تهیه و تدوین: معاونت پشتیبانی، مهندسی و تحقیقات ستاد مشترک، مرکز رایانه و آمار و اطلاعات. تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۸۶.
۱۸. نادریور، محمدرضا. اصطلاحنامه دانش انتظامی. تهران: دانشگاه علوم انتظامی ناجا، ۱۳۸۰، ۶۳۲ ص.
۱۹. نادریور، محمدرضا. اصطلاحنامه در حوزه موضوعی امام خمینی (س)، مجری طرح: رضا فراستی، اعضای علمی اصطلاحنامه: عباس حری و دیگران. تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۷۸، ۴۰۰ ص.
۲۰. نوروزی اقبالی، مریم و دیگران. اصطلاحنامه فیزیک، تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۵، ۹۹۰ ص.
۲۱. ویت، ژان. اصطلاحنامه توسعه فرهنگی (فارسی-انگلیسی). فرانسه). برگرداننده: ناصر پاکدامن. [تهران]: مرکز اسناد فرهنگی آسیا، ۱۳۵۸، ۲۹۶ ص.
۲۲. یعقوب‌نژاد، محمدهادی. اصطلاحنامه اخلاق اسلامی، تهیه و تدوین: مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی. قم: بوستان کتاب (انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۶.
۲۳. یعقوب‌نژاد، محمدهادی. اصطلاحنامه علوم حدیث، تهیه و تدوین: مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهش، پژوهشگاه فرهنگ و علوم اسلامی، ۱۳۸۶، (زیر چاپ).
۲۴. یعقوب‌نژاد، محمدهادی و دیگران. اصطلاحنامه فلسفه اسلامی، تدوین: شورای علمی اصطلاحنامه، پژوهشگران: حسین حسن‌زاده، و دیگران. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات، ۱۳۷۶، ۲ ج.
۲۵. یونسکو. اصطلاحنامه فرهنگ، ارتباطات، اطلاعات از اصطلاحنامه یونسکو، گردآورنده: جین ایچسن، ترجمه عباس حری، با همکاری عبدالحسین آذرنگ، با همکاری پروانه گودرزی، تهران: دفتر پژوهشهای فرهنگی، ۱۳۷۵، ۲۶۰ ص.
- (ب) کتاب‌های مرتبط با حوزه اصطلاحنامه‌ها (به ترتیب الفبایی)
۱. آوستین، درک؛ دیل، پیتر. راهنمای تهیه و گسترش اصطلاحنامه یک‌زبانه، ترجمه عباس حری. تهران: وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مرکز اسناد و مدارک علمی، ۱۳۶۵، ۸۸ ص.
۲. اسفندیاری مقدم، علیرضا و دیگران. رویکردهای نوین در